

یکشنبه • ۱۷ شهریور ۱۳۹۲ • سال یازدهم • شماره ۱۸۲۶ • ۷

روزنامه جامعه • جهان	
مادران میدان «مایو»، باز خوانی یک تجربه تاریخی در دادخواهی	صفحه ۸
ا راه برای کاهش حملات تروریستی به آمریکایی‌ها	صفحه ۹
مستر کارت قربانی حذف دلار مسافرتی	صفحه ۱۰

نگاه	شمیرانات؛ شهر گمشده میثم مولوی • کارشناس معماری
یک فرانسوی با نام کریستف لودو فارغ‌التحصیل دانشگاه سوربن در رشته تاریخ شرق اسلامی در قرون وسطی و دارای فوق‌لیسانس تعلیم و تربیت از دانشگاه روان، جوانی زیبایی‌ب و نکته‌سنج است که چند ماهی در سال ۱۳۷۲ از زندگی را با همسر ایرانی خود در ایران به‌سر برده و چون شمیران را دارای جاذبه دیدن و بازگفتن یافته، در فرصت کوتاه اقامتش در ایران توانسته است با نگاه شاخص روزنامه‌نگاری و طبع روشن نویسندگی و ذوق والای عکاسی، صورتی خواندنی و دیدنی از نقاط مهم شمیران (تجریش، نیلوارن و اوین) بنویسد و آنچه را که قلم کتچکاو می‌تواند مجسم سازد در لوحه‌های عکس همراه با طرح‌های زودگذر ضبط کند. این کتاب کم‌حجم دیداری ترکیبیی است از گذشته گویا، عکس‌های پرکننه و طرح‌های جذب‌کننده و چشم‌نواز. این کتاب با مقدمه‌ای از آقای ایرج افشار در سال ۱۳۷۶ تحت عنوان (شمیران یا باغ‌های گمشده) در تهران انتشار یافت و نویسنده فرانسوی اگر این روزها از شمیران بازدید داشت، قطعا نام کتاب خود را «شمیران؛ شهر گمشده» انتخاب می‌کرد که منطبق با واقعیت وضعیت این روزهای شمیران است. از اتفاقاتی که در پهنه شهر شمیران می‌گذرد اطلاع کافی ندارم ولی در منطقه‌ای از شمیرانات که روزانه از آن عبور می‌کنم هر زمان شاهد و ناظر تغییرات شگرفی هستم که عمدتا موجب تکرانی درباره محیط زیست و ترافیک گره‌خورده در آینده‌ای نه‌چندان دور است. از اشخاص مسن‌تر اطلاع یافتم که خیابان فرشته (شهید فیاضی) قبل از انقلاب، حال‌وهوای خاصی داشت و چندین سال پس از انقلاب هم تغییر زیادی نکرده بود. هنوز باغ‌های بزرگ با ساختمان‌های یک یا دوطبقه دست‌نخورده باقی بود. ترافیکی کم و سبک، سرسرزدگی خاص داشت، خیابانی که حتی می‌توانست یکی از خیابان‌های زیبا و دلنشین باشد که یک دوره از معماری ایران را در خود داشت و باغ‌هایش مشابه ریه‌ای برای تنفس بخشی از شهر تهران عمل می‌کرد، یکباره به هم ریخت و دچار دگرگونی با سرعتی غیرقابل باور شد و ای کاش ضوابط ساخت‌وساز در این منطقه در حد دوطبقه قبلی باقی می‌ماند. نمی‌دانم چه اتفاقی افتاد که یکباره همه چیز تغییر کرد و ساخت‌وسازهای آنجنانی شروع شد. در این خیابان ساختمان‌های چندین و چندطبقه سرب‌آورد و به‌سرعت تکثیر شد و به‌همین هم بسنده نشد و در دو طرف خیابان و انشعابات آن فروشگاه‌های متعدد محل قارچ سبز شدند و ساختمان‌های مسکونی در اشاعه شمالی و جنوبی خیابان و حتی با فاصله از آن تبدیل به تاجرای شد و مرکزیت پارامی از بانک‌ها به این خیابان منتقل شد. قطعا سایر نقاط شمیران هم از این تغییرات بی‌نصیب نمانده است. در حال حاضر ۱۲ شعبه بانک در این خیابان وجود دارد. البته کوچپس‌کوجهای این خیابان نیز بی‌بهره نمانده و علاوه بر ساخت‌وسازهای مرتفع قبلی، باغ‌ها،زمین‌ها و ساختمان‌های این مناطق به‌سرعت در حال تخریب و ساخت هستند. ده شمیران که بدو شهر شمیران لقب گرفت مرکز فضای سبز، باغ‌ها و تفرجگاه مردم و ریه شهر تهران قلمداد می‌شد و با تمهیداتی می‌توانست باقی بماند و افسوس که طی چند سال اخیر با این منطقه و به‌ویژه با این خیابان چگونه برخورد کرده‌ایم و ظاهرا هنوز در شروع کاریم و قصد نهایي، تخریب کل منطقه و تبدیل آن به آهن و سیمان در ساختمان‌های سار به فلک کشیده‌ا است. در تمام منطقه حتی ساختمان‌های سسه‌طبقه در زمین‌های ۲۰۰ تا ۴۰۰ مترمربع به امید احداث ساختمان‌هایی در حد پنج‌طبقه و بیشتر در دست تخریب‌بند. بعضی اوقات که فضای سبز سفارخانه‌ها را در منطقه می‌بینم آرزو می‌کنم که ای کاش سفارخانه‌ها در زمان گذشته چندین و چندبرابر زمین فعلی در اختیار می‌گرفتند که حداقل امروز فضای سبز کافی باقی می‌ماند و بعد از چنین آرزویی، به‌عنوان یک ایرانی شرمنده می‌شوم از اینکه خاک مملکت در اختیار سایر کشورها باشد و خوشحال از اینکه هنوز بخشی از فضای سبز تهران محفوظ مانده است. ای کاشی که اعضای محترم انجمن شهر نظری هم به این منطقه داشتند و سری نیز به این خیابان و کوچپس‌کوجهای آن می‌زدند و از فاجعه‌ای که در حال رخ دادن است، بازدید می‌کردند. کوچپس‌کوجهای چهار و شش‌متری که خاص کوچپه‌باغ‌ها و عبور گاری و درشکه پیش‌بینی شده بودند، با احداث ساختمان‌های جدید با تعداد منتهایی آپارتمان بدون تعریض یا با گشایشی در حد یک یا حداکثر دو متر تبدیل به خیابان‌های هشت‌متری و بندرت به ۱۰ متری می‌شوند درحالی‌که کلیه این خیابان‌ها به منبئی از اتومبیل تبدیل شده و بن‌بست سال‌های آتی در آینده‌ای بسیار نزدیک را بشمار می‌دهند و هم‌زمان شاهد سیل انبوه اتومبیل‌های ورودی از مبایض اصلی (خیابان ولیعصر، محمودبیک، پل رومی و مدرس) به خیابان فیاضی (فرشته) هستیم. این حجم عظیم ترافیک نهایتا به خیابانی باریک‌تر از خیابان فرشته به خیابان نیلوفر و مریم شرقی سرریز می‌شود و مشکلات را چندین برابر افزایش می‌بخشد و این در حالی است که دو طرف خیابان‌های منطقه محل پارک سراسری اتومبیل‌هاست. اخیرا یک خروجی از خیابان فیاضی به بزرگراه مدرس از مسیر خیابان بیدار احداث شده که کمک بزرگی به ترافیک سنگین بخشی از خیابان است. تقریبا در هیچ‌یک از خیابان‌های منشعب از خیابان فرشته (فیاضی) هیچ پیاده‌رویی وجود ندارد و در خود خیابان پیاده‌رویی وجود دارد با حداکثر یک‌متر عرض و پر از جاله‌چوله، پله‌های بدون حساب و کتاب، پیش‌آمدگی برخی ساختمان‌ها که پیاده‌رو را اشغال کرده‌اند.	ادامه در صفحه ۹

یکشنبه • ۱۷ شهریور ۱۳۹۲ • سال یازدهم • شماره ۱۸۲۶ • ۷

روزنامه جامعه • جهان	
مادران میدان «مایو»، باز خوانی یک تجربه تاریخی در دادخواهی	صفحه ۸
ا راه برای کاهش حملات تروریستی به آمریکایی‌ها	صفحه ۹
مستر کارت قربانی حذف دلار مسافرتی	صفحه ۱۰

یادداشت	ایران، تورِیسم و اقتصاد جهانی محمدحسین نظری‌نیا
اکثر قریب به اتفاق صاحب‌نظران عرصه اقتصادی بر این باورند که صنعت جهانگردی می‌تواند نقش بسزایی در توسعه اقتصادی یک کشور بازی کند. در واقع قابلیت‌های صنعت جهانگردی همه را به این باور رسانده است که این صنعت، راه میابثری برای توسعه هر چه بیشتر اقتصادی در کشورهای در حال توسعه و تولید ثروت در کشورهای صنعتی است. امروزه بسیاری از کشورهای جهان از جمله آمریکا، فرانسه، انگلیس، هلند و... درآمدهای بسیار کلانی از صنعت توریسم به دست می‌آورند. کشورهای فرانسه با بیش از ۸۰ میلیون نفر توریست خارجی، اسپانیا ۶۰ میلیون نفر، آمریکا ۵۵ میلیون نفر، چین ۵۲ میلیون نفر و ایتالیا ۶۶ میلیون نفر بیش‌تر قرار آلن عرصه توریسم محسوب می‌شوند. کشورهایی که نتوانسته‌اند از این راه درآمد قابل‌توجهی را کسب کنند. بر اساس آمار سازمان جهانی جهانگردی در سال ۱۰۱۴ تعداد جهانگردان به ۴/۱میلیارد نفر خواهد رسید. این حجم از مسافر و جهانگرد که در سرتاسر جهان به حرکت درآمده است نقش مهمی در توزیع ثروت دارد. به عبارت بهتر کشورهای میزبان، غالباً سود و درآمد هنگفتی از صنعت جهانگردی به‌دست می‌آورند به طوری که برخی از کشورها بخش اصلی از درآمدهای خود را از طریق صنعت جهانگردی به‌دست می‌آورند. در واقع صنعت جهانگردی به‌طور متوسط ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی و ۱۰ درصد اشتغال جهان را به خود اختصاص داده و برای برخی از کشورها به‌عنوان مهم‌ترین فعالیت اقتصادی آرا‌زور محسوب می‌شود. جایگاه اقتصادی و میزان سوددهی صنعت گردشگری به حدی است که طی چندساله اخیر به یکی از صنایع اصلی در جذب سرمایه‌گذاری‌ها بدل شده است، به‌عنوان مثال کشور کوچک امارات متحده‌عربی با سرمایه‌گذاری‌های متعدد در صنعت گردشگری در صدد کسب منافع اقتصادی از این طریق است. کمیته گردشگری امارات، اخیرا اعلام کرد که حجم سرمایه‌گذاری این کشور در سال ۲۰۱۱ میلادی برای بخش گردشگری به ۷۹میلیارد۳۰۰میلیون درهم (۲۱/۶میلیارد دلار) می‌رسد. بر اساس گزارش این کمیته، سرمایه‌گذاری امارات در سال ۲۰۱۲ میلادی به ۸۰میلیارد۵۰۰میلیون دلار خواهد رسید و این میزان در سال ۲۰۱۳ به رقم ۲۵میلیارد۴۰۰میلیون دلار افزایش می‌یابد. این سرمایه‌گذاری‌ها شامل هزینه‌های ثابت، ارایه خدمات برای گردشگران و نهادهای دولتی و تجهیزات سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های گردشگری می‌شود. این کمیته پیش‌بینی کرده که در سال جاری میلادی تعداد گردشگران ورودی به امارات به هفت‌میلیون۶۰۰هزار نفر برسد. حضور ۱۲میلیون نفر گردشگر برای سال ۲۰۱۳ از پیش‌بینی‌های کمیته گردشگری امارات در بخش گردشگری این کشور است. این آمار شامل گردشگران بین‌المللی که تنها برای یک شب در امارات حضور دارند نیز می‌شود. جالب آنجاست انتشار این آمار در حالی صورت می‌گیرد که به دلیل بحران مالی و اقتصادی جهانی، میزان گردشگری در سال گذشته میلادی کاهش یافته است.	ادامه در صفحه ۹

شرایط؛ به صورت‌های مختلف می‌نگریستند. در کتاب اوستای زرتشت، حفاظت از منابع طبیعی تجدیدپذیر و محیط‌زیست بر حسب

و سپس حاضر می‌شوم. امام علی (ع) می‌فرمایند که از شتران باردار کار نکشید. ما شیعیان آب را مهریه حضرت فاطمه‌زهرا می‌دانیم که نباید آن را آلوده کنیم. امام هشتم امام‌ضلاع) را ضامن اهو به‌عنوان حافظ حیوانات می‌شناسیم و در قرآن هم سوره‌های فراوانی است که نام آنها بر گرفته از طبیعت و یا حیوانات می‌باشد. در رابطه با توسعه پایدار، خداوند در قرآن می‌فرماید: ای بشر، زمین را به امانت به دست تو می‌سپارم تا نعمات آن بهره‌مند گردی مبدا تخریبش کنی و در پایان به همان صورت که از من تحویل گرفتی آن را به من برگردانی.

در اروپا تا قرون وسطا به جنگل، خرابه‌ای می‌گفتند که محل زندگی اجنه و ارواح خبیثه است. بسیاری از دولتمردان و حتی رهبران دینی به مردم توصیه می‌کردند که جنگل را به زمین کشاورزی تبدیل کنند. معتقد بودند که تبدیل جنگل به اراضی کشاورزی اجر دنیوی و اخروی دارد. به همین دلیل در قرون وسطا بیش از ۲۰ میلیون هکتار از جنگل‌های آلمان به اراضی کشاورزی تبدیل شد. در دوران اشرافیت در اروپا جنگل، شکارگاه سلاطین و اشراف بود و به‌همین دلیل در پی اعتراض به آن برخاستند تا از تخریب بیشتر جلوگیری به عمل آورند. با ایجاد صنایع، جنگل محل پرورش دام شد تا از پشم آن در ریسندگی و بافندگی استفاده شود و به همین دلیل هم ارزش مضاعف پیدا کرد. با ازدیاد جمعیت و توسعه صنعت کشتی‌سازی به‌خصوص در هلند، اروپای جنوبی و انگلستان؛ ارزش جنگل از لحاظ تولید چوب اهمیت خاصی پیدا کرد.

با تخریب بیش از حد جنگل‌های اروپا و تغییرات آب و هوایی، بسیاری از دانشمندان در رابطه با تغییرات آب و هوایی و جاری‌شدن سیل اعلام خطر کرده و از سیاستمداران کشور خواستند تا از تخریب جنگل جلوگیری شود، ولی تا آن موقع هیچ‌کدام از رهبران سیاسی و رهبران دینی، به اهمیت حفاظت از منابع طبیعی تجدیدپذیر و محیط‌زیست توجه نمی‌کردند. برای اولین بار در قرن نوزدهم، آقای فون‌هاگن آلمانی، اصل توسعه پایدار را که آن زمان اصل مستمر نامیده می‌شد به‌صورت زیر تعریف کرد:

«از جنگل باید آن قدر برداشت کنیم که سالا‌ه می‌روید و آن را حداقل به آن صورتی که از گذشتگان دریافت کرده‌ایم، تحویل آیندگان بدهیم.» این جملات به‌عنوان کلمات طلایی فون هاگن معروف شده است.

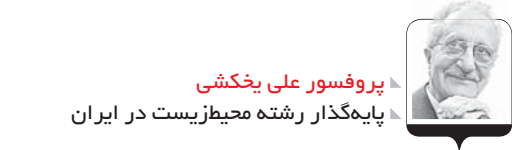
قوانین تصویب‌شده در اروپا بیشتر جنبه منع و تنبیهی دارد و برخلاف ایران قدیم و دین اسلام، حالت توصیه‌ای و تشویقی درآن دیده نمی‌شود. در ایران با تشکیل دایره جنگلبانی در وزارت فلاحت و فواید عامه که به‌وسیله فون هاگن آلمانی (فرزند فون هاگن معروف) و شریک تأسیس شد، بیشتر فعالیت‌ها در حفظ منابع طبیعی تجدیدپذیر به‌سوی تدوین قوانین بازدارنده و مجازاتی بوده و گارد جنگل هم برای اجرای این قوانین به وجود آمد. در سال ۱۳۴۲ که جنگل‌ها و مراتع کشور ملی اعلام شدند، در اهداف قوانین، تغییراتی به وجود نیامد و به دیگر امور مهم در امر حفاظت همانند فرهنگ‌سازی و مشارکت مردم، توجهی نشد. تا این‌ام مالکانی که مالکیت خود را بر جنگل در اداره ثبت و اسناد به ثبت رسانیده بودند از کلمه مرتع مشجر به جای جنگل استفاده کرده بودند و این امر نشان از آن دارد که در ایران جنگل تا آن زمان به‌عنوان چراگاه دام و از منابع چوبی آن برای سوخت و ساخت‌وساز استفاده می‌شد. در سال ۱۳۵۳ کتانی با عنوان «ارزش اقتصادی و اجتماعی جنگل» را در سلسه انتشارات دانشگاه تهران به‌چاپ

امید به بیداری گردشگری در دولت تدبیر و امید

فرهاد شمسیان

غربی در جریان پرورنده هسته‌ای ایران، موقعیت ژئوپلیتیک کشور و...)، اما مردان دولتی گردشگری باید بر اشتباهات پیشین خود در حوزه تصمیم‌گیری‌شان اشراف داشته باشند و حداقل آنها را در آینده تکرار نکنند. لذا در ادامه نگارنده به سه‌م خود به پارهای از موضوعاتی که آنها را تاثیر گذار می‌داند، اشار خواهم کرد.

اول؛ صنعت گردشگری در طی عمر هشت‌ساله دولت گذشته، بیشترین آسیب را از بخش مدیریت دیده است. به واقع وجود سایه دایمی سیاست بر پیکره دستگاه دولتی متولی گردشگری به واسطه انتخاب سیاسی‌ترین و حتی در پارهای از تعبیر، نزدیک‌ترین مردان رییس‌جمهور برای تصدی پست ریاست سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، صنعت گردشگری را بیشتر درگیر حواشی کرد تا اصل موضوع. کافی است سری به آرشيو خبرگزاری‌ها بزنید تا در پایدیه که مثلا عناوینی که درخصوص فالان میراث گردش سازمان میراث فرهنگی گفته شده، تا چه اندازه براساس نقد و پاسخ متصفانه و منطقی و با درنظر گرفتن شرایط فعلی کشور بوده است؟ چه از جانب رسانه‌های موافق و چه مخالف؟ (حساب چند روزنامه و خبرگزاری ر‌شده‌دار و حرفه‌ای کشور را جدا کنید) گاهی همین سیاسی‌بودن مدیران به جای اینکه کار گردشگری را در میان منازعات سیاسی و اقتصادی جلو‌بیندازد، مانعی می‌شد سخت‌در مسیر تعامل با سایر دستگاه‌های حکومتی. به عبارت دیگر صندلی‌های کلیدی سازمان میراث فرهنگی بیشتر صحنه خط و نشان‌های سیاسی بودند تا مدیریت علمی، منطقی و نتیجه‌گر. رسانه‌های دولتی و ضد‌دولتی به جای پرداختن به اصل موضوع گردشگری، در بسیاری از موارد خصوصت‌های شخصی را وارد نقد و پاسخ خود می‌کردند و در این میان دلسوزان گردشگری کشور هم حیران می‌مانند که این چه بساطی است دیگر؟ دوم؛ صنعت گردشگری در طی عمر هشت‌ساله دولت گذشته، بیشترین آسیب را از بخش مدیریت دیده است؛ عمر کوتاه مدیران و بدل کردن عرصه مدیریت در پست‌های کلیدی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عرصه آزمون و خطا، عملا امکان هدف گذاری و برنامه‌ریزی میان‌مدت و حتی کوتاهمدت را از مدیران گرفته

پروفسور علی یفکشی

پایه‌گذار رشته محیط‌زیست در ایران

در ادوار تاریخ، مسوولان کشور به منابع طبیعی تجدیدپذیر و محیط‌زیست بر حسب شرایط؛ به صورت‌های مختلف می‌نگریستند. در کتاب اوستای زرتشت، حفاظت از منابع طبیعی تجدیدپذیر (آب، خاک، هوا و جنگل) بسیار مهم و از وظایف دینی بوده است. در این کتاب حفاظت از حیوانات نیز توصیه شده و اگر کسی حیوانی را آزار دهد یا به آنها آب و غذا ندهد، می‌تواند تا به صد ضربه شلاق محکوم شود. اهورامزدا مردمی را خوشبخت می‌دانست که محیط‌زیست را سالم نگه دارند، مناطق لم‌یزرع را به مناطق کشاورزی تبدیل کنند و درختان شمر بارزند. ما ایرانیان با روز درختکاری از همان زمان آشنا شدیم. به تبعیت از رهبر دینی، رهبران سیاسی وقت هم به این امر توجه خاصی می‌کردند. کوروش و داریوش پادشاهان هخامنشی خود نیز در روز درختکاری درخت می‌کاشتند و به فرمانداران خود در ولایات دستور می‌دادند تا در این زمینه اقداماتی به عمل بیاورند. خشیارباشاه، پادشاه هخامنشی اولین منطقه حفاظت‌شده جهان را در آسیای صغیر به وجود آورد و حفاظت از آن را به دست گارد سلطنتی خود سپرد.

هردوت مورخ یونانی، در کتاب خود که در هنگام لشکرکشی اسکندر مقدونی به ایران به رشته تحریر درآمد، می‌نویسد ایرانیان سعی زیادی بر آن دارند تا آب، خاک و هوا را آلوده ن‌سازند. گابریل وبوک، دو پژوهشگر اتریشی در کتب خود نوشتند که ایرانیان قدیم برای جنگل و درخت احترام خاصی قایل بودند. به عقیده آنان، ایرانیان فکر می‌کردند که روح افراد خوب، پس از مرگ به درون درختان حلول می‌کند تا زندگی جودانه یابند و در جایی دیگر می‌نویسند احترام خاص ایرانیان به جنگل و درخت به خاطر آن بوده است چون زندگی خود را در زندگی یک درخت منعکس می‌دیدند، زیرا که پذیر درخت به زمین می‌افتد، در دل خاک جای می‌گیرد و به این صورت تطفه بسته می‌شود و آنگاه از دل خاک نونهالی همانند نوزاد انسانی بیرون می‌آید و در زیر سایه درختان مادری و پدری رشد و نمو می‌کند و در مقابل سرما و گرما حفاظت می‌شود تا روزی که جوانی برومند و تنومند شود. آن وقت او هم مانند پدران و مادران خود به زندگی مستقلی ادامه می‌دهد، تا زمانی که پیر و فروت شده و جسم آن همانند انسان در خاک فرو رود.

ا دوره ساسانیان هم روز درختکاری رواج داشت و پادشاهان ساسانی هم در آن روز

درخت غرس می‌کردند. داستان انوشیروان ساسانی و مرد پیر را خیلی از ماها می‌دانیم.

انوشیروان مرد مسنی را می‌بیند که نهال گردو می‌کاشت و از او می‌پرسد آیا فکر می‌کنی

انقدر زنده می‌مانی که بخواهی از محصول این درخت استفاده کنی؟ مرد مسن پاسخ

داد، خبر دیگران کاشتنند ما خوردیم و ما می‌کاریم تا دیگران از آن بهره‌مند شوند. این

همان اصل توسعه پایدار است که امروزه سازمان ملل به نام خود ثبت کرده و رعایت آن

را به همه مردم و مسوولان کشورهای جهان توصیه می‌کند.

دین مبین اسلام هم به حفاظت از منابع طبیعی و محیط‌زیست و حمایت از حیوانات

توجه ویژه‌ای دارد. از پیامبر اسلام حدیثی روایت شده که می‌فرماید شکستن شاخه

درختان همانند شکستن یال فرشتگان است؛ یا در جای دیگر می‌فرمایند: اگر روزی که